

TENDERS.GURU

ACHIZIȚII PUBLICE RECOMANDĂRI PENTRU AUTORITĂȚI

[Tenders Guru](#) este un proiect paneuropean care își propune să reducă riscul de corupție în achizițiile publice prin colectarea și analiza datelor de contractare. Bazându-se pe dovezi, Tenders Guru face recomandări de politici și legislație, direcționate la nivel național și european, despre cum poate crește transparența în sfera achizițiilor publice, pentru a evita corupția și a combate cheltuielile ineficiente ale fondurilor publice.

Consortiul Tenders Guru este alcătuit din organizații europene de top, din domeniul transparenței și anticorupției: Access Info Europe (Spania), Civio (Spania), Fundația ePaństwo (Polonia), Funky Citizens (România) și K-Monitor (Ungaria).

Contact: elena@funky.org

#1. Date publicate cu întârziere și deseori incomplete

În 2020 a devenit evidentă importanța publicării la timp a datelor, dar în urma schimbărilor legislative rezultate din starea urgență, multe contracte au fost atribuite direct și publicate cu întârziere pe portalul electronic oficial de achiziții (<http://e-licitatie.ro/pub>). Conform data.gov.ro, în 2020, au fost realizate 2.224.048 achiziții directe. Portalul electronic de achiziții a avut deseori probleme de funcționalitate și anumite date nu au putut fi recuperate. De asemenea, accesarea în timp real a datelor agregate este problematică. La momentul redactării (iunie 2021), Autoritatea pentru Digitalizarea României publică trimestrial date complete de achiziții pe portalul de date deschise (www.data.gov.ro).

Recomandare:

Datele trebuie să fie centralizate și disponibile pe portalul național împreună cu publicarea completă a datelor despre achiziții și a termenelor limită pentru încărcarea informațiilor de către autoritățile contractante.

#2. Date inexacte

Analiza datelor de achiziții publice este uneori împiedicată de date inexacte. De exemplu, cercetarea Tenders Guru a identificat contracte cu sume greșite de bani. Am putut identifica aceste erori deoarece suma declarată depășea limita pentru acel tip de achiziție. Aceste greșeli au fost identificate în urma monitorizării manuale a datelor publicate.

Recomandare:

E nevoie de un standard mai ridicat al publicării precise de la autoritățile contractante. Ar trebui desfășurate mai multe verificări automate și manuale de un organism de supraveghere asupra acurateții datelor, precum și actualizări regulate ale datelor pe portal.

#3. Date incomplete pe parcursul contractării

În iunie 2021, datele referitoare la procesul de achiziție erau neuniforme. În multe cazuri, e imposibilă urmărirea cheltuirii fondurilor pe întregul fir al contractelor publice. În teorie, ar trebui să fie disponibile cel puțin datele referitoare la planificare, licitație și atribuire. În cazul acordurilor cadru, informațiile ar trebui să fie disponibile la livrare și implementare prin contractele ulterioare.

Pentru asigurarea publicării integrale a informațiilor despre achiziții, ar trebui utilizat Open Contracting Data Standard deoarece ar asigura publicarea datelor standardizate pentru fiecare eveniment sau schimbare care apare în procesul de contractare. Astfel de date sunt importante pentru urmărirea schimbărilor în timp.

Recomandare:

Datele de achiziție ar trebui publicare folosind modelul prietenos și bine documentat al Open Contracting Data Standard.

#4. Lipsa controlului conflictului de interese la încredințări directe

În timpul pandemiei, multe autorități au încredințat în mod direct contracte care depășeau pragul UE legat de situații de urgență. Drept urmare, Agenția Națională pentru Integritate (ANI) nu a putut verifica conflictele de interese, întrucât aceste atribuiri directe nu au fost publicate pe platforma online (SICAP), unde ANI dispune de un modul integrat (PREVENT), care acționează ca un sistem de avertizare timpurie.

Recomandare:

Autoritățile contractante ar trebui să utilizeze proceduri de achiziții publice care să asigure un grad mai ridicat de transparență, cum ar fi negocierea fără publicarea prealabilă. Această procedură este, de asemenea, recomandată pentru intervențiile realizate de urgență. În plus, ar trebui puse în aplicare procese specifice pentru a se asigura că măsurile privind prevenirea conflictului de interese poate fi în continuare aplicată.

#5. Lipsa transparenței despre beneficiarii reali și lipsa accesului publicului la datele despre companii.

Datele din Registrul Comerțului, unde se află informații despre companii, sunt disponibile, însă accesul e permis doar în baza unui abonament plătit și doar pentru companii individuale. România este în prezent în procedură de infringement la Comisia Europeană pentru că nu a creat un registru al beneficiarilor reali, în temeiul Directivei privind spălarea banilor (2018/843).

Recomandare:

România ar trebui să transpună pe deplin directiva privind spălarea banilor și să creeze Registrele publice de proprietate publică. Registrele companiei ar trebui, de asemenea, să fie făcute publice ca date deschise în mod gratuit.

#6. Transparența privind datele despre achiziții publice nu este uniformă

Chiar dacă în ultimii ani s-au înregistrat progrese în ceea ce privește publicarea datelor ce țin de achiziții publice, există încă multe cazuri în care autoritățile contractante nu respectă procedurile uniforme atunci când vine vorba de publicarea contractelor de achiziții publice sau a altor date. Această abordare neuniformă se întâlnește și la planuri anuale de achiziții și rapoarte de audit.

În mod specific:

Unele autorități publice atât pe SICAP cât și pe propriul site

Alte autorități publice doar pe SICAP

Unele autorități nu publică deloc

Recomandare:

Autoritățile contractante ar trebui să aplice o abordare uniformă privind locul în care acestea publică datele achizițiilor publice. Toate datele trebuie publicate pe portalul central SICAP, iar ideal ar fi ca datele să se regăsească și pe site-ul autorității contractante.